

SOLOŠNICKÝ SPRAVODAJ

Ročník II | číslo 1/2022 | jún 2022 | nepredajné

V materskej škole sa deti hrajú, a aj vzdelávajú. Aby toto detské učenie bolo hravé a deti sa naň tešili, budujeme pre ne spolu s rodičmi novú exteriérovú učebňu. Viac na str. 5.

Neznámy príbeh bývalého kňaza JUDr. Jána Turzu v Spojených štátoch amerických Vám prinášame pri príležitosti 30. výročia od jeho úmrtia. Ako a kam odišiel čítajte na str. 6 - 7.

Každý Slovak priemerne ročne vyprodukuje 447 kg odpadu, ktorý končí na skládkach. V Sološnici je priemer na jedného obyvateľa 290 kg odpadu. Dá sa toto množstvo ešte znížiť? A ako? Viac na str. 8.

Na Slovensku pribudlo 20 automatických externých defibrilátorov, ktoré pomáhajú pri náhlom zastavení srdca. Jednou z obcí, ktorým ich darovala Zdravotná poisťovňa Dôvera, je aj Sološnica. Starostka Anne Čermákovskej 5. mája 2022 odovzdal PR manažér Dôvery Branislav Cehlárik.

Automatický externý defibrilátor (AED) je prístroj, ktorý dokáže zachrániť ľudský život, a vie ho použiť aj laik bez medicínskeho vzdelania. Ak sa AED použije dostatočne rýchlo, zvýši sa šanca na prežitie človeka po kolapse až na 70 percent. Pri náhlom zastavení srdca odumierajú mozgové bunky bez prísunu kyslíka už po 3 až 5 minútach. Záchranári nemôžu byť ani pri najlepšej vôli ihneď pri každom pacientovi. Preto má AED z hľadiska záchrany životov a poskytnutia prvej pomoci obrovský význam. Pokračovanie na strane 3.

ROZHÝB KOSTI!

V ostatných dňoch pribudlo v Sološnici nové ihrisko s fitness prvkami na precvičenie celého tela. Celý projekt je nazvaný Rozhýb kosti! a doplnia ostatné športové plochy v športovom areáli.

Ihrisko pre najmenšie deti máme, ale chýbalo tu niečo pre mládež v tínedžerskom veku, preto sme pri plánovaní doplnenia športového areálu navrhli aj takéto prvky, ktoré sú atraktívne pre mládež a aj pre ostatných občanov a návštevníkov obce. Náklady spojené s realizáciou vo výške 10 000 € získalo OZ Materina dúška z programu „30 000 € pre dobrú vec“ od Nadácie Volkswagen Slovakia. Ďalšie náklady spojené s projektom hradilo priamo občianske združenie a štrk pod dopadovú plochu zabezpečila spoločnosť ALAS.

Touto cestou ďakujeme Adriánovi Kovárovi, ktorý predložil tento zamestnanecký projekt, Adriane Timčovej za preklad do nemčiny, ale

najmä zamestnancom spoločnosti Volkswagen Slovakia, ktorí hlasovali v rámci podnikovej komunikácie. V programe bolo predložených viac ako 50 projektov z celého Slovenska, finančnú podporu získali tri z nich.

K získaným financiam získalo OZ Materina dúška aj 30 lôpt, s ktorými sa podelili spolu so škôlkou, školou a s mladými futbalistami.

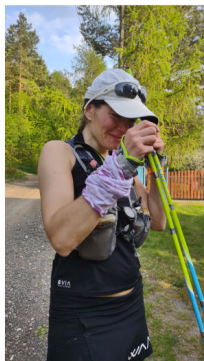
Neváhajte a bežte si ROZHÝBAŤ KOSTI!

Anna Čermáková

EVERESTING ROŠTÚN 2022

Ruku na srdce: koľkokrát do roka vybehnete na Roštún? Raz? Treba sa tešiť, že ešte vám to šľape. Čo ak by ste sa tam mali ocitnúť každý deň dvadsať dní za sebou? Väčšina si asi povie: nemožné! A čo tak otočiť sa dvadsaťkrát za dvadsaťštyri hodín? Deväti športovci to zvládli. Prvý z nich dokonca za 17:47 hod. Aj takéto športové rekordy sme zaznamenali v našej obci 30. apríla 2022.

RunningPro bežecká ikona Sisa Petráňošová

Čo je everesting?

Športovec musí zvládnuť stúpanie 8 848 m na akomkoľvek kopci na svete a musí to zvládnuť v rámci jedného pokusu. Ide po jednej trase na jednom kopci a schádza z kopca rovnakou cestou, ako šiel hore. Žiaden spánok, pauzy (jedlo, pitie, odpočinok) sa započítavajú do času. V prípade everestingu Roštún 2022 bolo potrebné vybehnúť z parkoviska pod lesom dvadsaťkrát hore a následne bezpečne aj dolu.

Ča sa to vôbec zvládnuť?

Na štart sa postavilo celkom 21 vyšportovaných mužov a žien presvedčených o tom, že sa to dá.

Na jednu "otočku" prípadne maximálne jedna hodina, aby ostal čas aj na jedlo a odpočinok.

A ako to dopadlo?

Jedným slovom výborne! Organizátori si v tomto prvom ročníku pochvalovali počasie a aj správny výber vrcholu, športovci boli hrdí na svoje výkony a Sološnica na to, že v našej obci je odtiaľ nielen Betlehém, Pápež či Štefánik, ale máme tu už aj Everest. Z 21 športovcov to v časovom limite 24 hodín zvládli deväti (medzi nimi 2 ženy).

O nejakú hodinu dlhšie to trvalo ďalšiemu športovcovi. Ostatní jedenásti zvládli od 18 do 4 kôl. V každom prípade je to pre nás, ktorí počítame rozostupy medzi jednotlivými výstupmi v mesiacoch, obdivuhodný výkon. Všetkým tleskame a prajeme veľa športových úspechov.

Viac na FB profile LoopingMonster.

Za vypaľovanie suchej trávy a konárov hrozí pokuta

Jarné obdobie so sebou prináša viaceré prípady vypaľovania suchej trávy a zeleného odpadu zo záhrad. Upozorňujeme, že vypaľovanie trávnatých porastov a spaľovanie odpadu z listia, trávy a konárov je nielen nebezpečné, ale aj nezákonné. Podľa zákona o odpadoch hrozí za takéto konanie pokuta pre občanov až do výšky 1 500 eur, pre právnické osoby od 4 000 do 350 000 eur.

Apelujeme na občanov, aby sa vyhli takejto činnosti. Vypaľovanie trávy nielen ničí životné prostredie a zabíja živočíchy, ale môže spôsobiť aj obrovské hospodárske škody a ohroziť ľudské životy. Poškodzuje povrchovú vrstvu pôdy a ničí drobné živočíchy, čím prichádzajú o potravu väčšie zvieratá. Ak sa niekto stane svedkom vypaľovania trávy alebo lesných porastov, mal by to nahlásiť na linku tiesňového volania 112, prípadne na políciu (158) alebo mestskú políciu (159).

Zákonné spôsoby, ako sa zbaviť suchého biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, je kompostovanie v súkromnom kompostovisku.

V prípade, ak nezodpovední občania spôsobia požiar, hrozí im okrem pokuty aj trestné stíhanie.

Je rýchlejší ako sanitka

Ako sme vás informovali už na titulnej stránke, obec Sološnica má od 5. mája 2022 nového pomocníka. Je ním automatický externý defibrilátor, ktorý nám darovala poisťovňa Dôvera. Ide síce rozmermi o malý prístroj, ale je veľkým pomocníkom pri záchrane životov pri náhlom zastavení srdca.

Priemerný čas dojazdu ambulancie rýchlej lekárskej pomoci (RLP) je na Slovensku viac ako 11 minút. Ak je v okolí dostupný AED, pomoc môže byť na mieste oveľa rýchlejšie. Pomocť môžu aj nepreškolení záchrancovia. Operačné stredisko má kontakt na našich hasičov. Viacerí z nich prejdú školením o obsluhu AED. V prípade potreby ich budú z operačného strediska okamžite kontaktovať.

Ak budete mať v blízkosti osobu, ktorej nebudete vedieť nahmatať pulz, je potrebné zavolať najprv na tiesňovú linku 155 a počúvať pokyny operátora, nemusíte odchádzať od osoby, ktorá potrebuje pomoc, pretože operátor vie zabezpečiť, aby vám prístroj dovezla ďalšia osoba. Pri obsluhu AED počúvajte hlasové povely prístroja, ktorý komunikuje v slovenskom jazyku.

Poisťovňa Dôvera zabezpečí exteriérovú skrinku, ktorá bude umiestnená pri vstupe do obecného úradu, aby bol prístroj ľahšie prístupný.

Podakovanie darcom krvi

Hovorí sa, že krv darujú ľudia, ktorí na svet pozerajú srdcom. 12. mája 2022 sme sa presvedčili, že o takýchto ľuďoch nie je núdza ani v našom regióne. Na odbere sa zúčastnilo 46 darcov krvi. Celkovo krvičku odobrali 44-om, čo je 19 800 ml krvi. A to už je naozaj skvelé!

Chcem vám - DARCOM touto cestou ešte raz poďakovať za vašu ochotu zapojiť sa do tejto akcie. Ďakujeme aj kolektívu NTS Ružinov za skvelú spoluprácu a našim sponzorom: TARDO- betónové ploty /občerstvenie, pitný režim, ovocie, kávu/, MEDICA PLUS s.r.o. za náhradu krvných strát - červené víno, a pani starostke Anne Čermákovvej a Martuške Mikušovej za domáce sladké prevkapienie. Pre potešenie bola prvodarcom odovzdaná háčkovaná kvapka krvi. Vďaka aj všetkým pravým rukám: Martuške M., Janke M., Štefanovi I., MUDR. Andrejke H., za trpezlivo a hlavne super odvedenú prácu.

Klaudia Kovárová

PO OSPALEJ ZIME PRIŠLA JAR

Príchod jari, zobúdzanie prírody a návrat vytúžených slnečných lúčov sa spájajú s oslavou Veľkej noci. Patria k nej preto jarné symboly - svieže kvety, mláďatká, pestrofarebné vence a kraslice. Hádám v žiadnej obývačke nechýbajú bahniatka s ozdobenými veľkonočnými vajčkami, nechýbajú ani korbáče pre šibačov alebo veselí zajkovia. Aj takáto je Veľká noc. Aj my sme sa rozhodli vyzdobiť si našu školu, a preto sme vyhlásili od 15. marca do 12. apríla súťaž o jarnú a veľkonočnú dekoráciu.

Mgr. Monika Oravcová

BEZPLATNÉ VYUŽITIE SLNEČNEJ ENERGIE

Každý z nás je deň čo deň v sústavnom kolotoči, vo víre ľudského života, ktorý nám vyplňuje práca, oddych i zábava. Čas je sprievodcom nášho života. Zub času sa podpísal aj pod stavom strechy na budove našej školy. Už

niekoľko rokov bola strecha v dezolátnom stave, viackrát sa svojpomocne opravovala, ale aj tak po čase do budovy školy zatekalo.

Rozhodli sme sa spolu so starostkou a s obecným zastupiteľstvom strechu po častiach vymeniť. V tomto školskom roku sa vymenila strecha nad jedálňou, na ktorú sa v tomto roku bude montovať fotovoltaika od spoločnosti ZSE, ktorú sme dostali darom na základe nášho projektu. Pri trvalo sa zvyšujúcich nákladoch na energiu prispieva fotovoltaičné zariadenie k úspore financií a dodatočne znižuje závislosť od dodávateľov energie. Elektrina vyrobená vlastným zariadením sa použije na zabezpečenie elektrickej energie pre školu.

Mgr. Monika Oravcová

Návšteva predškolákov v ZŠ v Sološnici

Naši predškoláci sovičky - budúci prváčikovia navštívili 4. apríla 2022 svojich kamarátov prvákov v základnej škole. Vyskúšali si, aké je to byť prvákom. Prváci si pre predškolákov pripravili pesničky, básničky, predvedli im všetko, čo sa doteraz naučili. Pani učiteľka Mgr. Schrottová zapojila predškolákov do rôznych didaktických hier. Ani naši predškoláci sa nenechali zahanbiť. Ukázali prvákom, ako vedieť počítať, riešiť jednoduché matematické úlohy, poznať farby, geometrické útvary, rozlišovať hlásky a počet slabík. Predškolákom sa v škole veľmi páčilo. Zo školy si odniesli veľa pekných zážitkov a už sa tešia, kedy budú školu navštevovať ako prváci.

Vynášanie Moreny

V pondelok 21.3.2022 sa deti z našej materskej školy rozlúčili so zimou jedným z najstarších slovanských zvykov-vynášaním Moreny. Všetky triedy sa stretli a vytvorili veľký sprievod. Najstaršie deti niesli Morenu. Celý sprievod prišiel k potoku, kde deti odháňali zimu, zapálili

Exteriérová učebňa v MŠ

Materská škola v Sološnici sa nachádza v peknom prírodnom prostredí. Prioritne je zameraná na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti. V koncepcii rozvoja materskej školy som predstavila svoju víziu a jedným z mojich strategických cieľov je rozvíjať prírodovednú gramotnosť detí. Zvýšiť záujem o túto oblasť som chcela vybudovaním exteriérovej prírodovednej učebne.

Cieľom je zmeniť doteraz nevyužitú priestor školského dvora na prírodovednú učebňu, ktorá bude slúžiť deťom na experimentovanie, bádanie a pozorovanie zákonitostí rastlinnej a živočíšnej ríše, na vedenie detí k ochrane životného prostredia. Deti sa budú starostlivosťou o rastliny vzdelávať a učiť lásku k prírode. Vznikne tu plnohodnotný priestor pre edukačné aktivity a environmentálne vzdelávanie detí. Projekt Exteriérová učebňa je rozdelený na dve etapy.

V prvej etape projektu sme na zatravnenej časti nevyužitého priestoru školského dvora, ktorá sa nachádza medzi hospodárskym pavilónom a triedou motýlikov, v spolupráci s Občianskym združením rodičov pri MŠ Sološnica postavili z finančných prostriedkov 2% z daní drevený altánok s rozmermi 5 x 5m². Financie nám však nestačili na vydláždenie podlahy, na ktorej altánok stojí, a po bárovaní zostal terén tejto časti školského dvora nerovný a neupravený.

V novembri 2021 Bratislavský samosprávny kraj (BSK) zverejnil výzvu na poskytnutie dotácií z BRATISLAVSKEJ REGIONÁLNEJ DOTAČNEJ SCHÉMY (BRDS) na podporu ochrany ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA a ROZVOJA VIDIEKA na rok 2022. Rovnako je cieľom BSK podporovať a zvyšovať environmentálne povedomie detí o dôležitosti ochrany životného prostredia prostredníctvom environmentálnych výchovno-vzdelávacích aktivít konkrétne v prírodnej záhrade na školskom dvore, preto nás výzva BSK oslovila. Aby sme mohli exteriérovú učebňu dokončiť, materská škola v zastúpení obce podala žiadosť o poskytnutie dotácií z BRDS na podporu ochrany ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA a ROZVOJA VIDIEKA na rok 2022. Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja nám 8. apríla schválilo dotáciu z BRDS.

V druhej etape projektu by sme využili finančné zdroje poskytnuté z dotácie BRDS na dokončenie altánku, prírodnej záhrady v areáli školy. Do exteriérovej učebne pre deti slúžiacej na podporu poskytovania environmentálnej výchovy by sme

chceli použiť tieto prvky: záhony, hmyzí hotel, dotykový chodník, vodozadržné opatrenia – sudy na zadržanie dažďovej vody, dendrofón, kresliace tabule, zámkovú dlažbu a prvky do altánku. V tejto etape sa teším na spoluprácu rodičov detí materskej školy a formou brigád by sme spoločne doladili a dotvorili exteriérovú učebňu: osadenie záhonov, dotykového chodníka, zámkovej dlažby.

Aktivity organizované vo vybudovanej prírodovednej exteriérovej učebni ponúknu široký výber možností na priame pozorovanie, manipulovanie, skúmanie, podnecujú zmyslové vnímanie, aktívne uvažovanie a konštruktívne myslenie, zanechajú v dieťati autentické zážitky

Jana Ebrada, riaditeľka MŠ

Prvá etapa projektu - stavba dreveného altánku

Návšteva obecnej knižnice

Pri príležitosti marca-mesiaca knihy dňa 18.3.2022 naši predškoláci navštívili obecnú knižnicu v Sološnici. V knižnici deti milo privítala pani knihovnička Jarmila Mandelíková. Pre deti si pripravila rozprávkový kvíz, v ktorom predškoláci hádali rozprávkových hrdinov aj názvy rozprávok. Deti zoznámila s priestormi knižnice, ukázala aké knihy sa nachádzajú v knižnici. Vysvetlila im postup pri vypožičaní a vrátení kníh. Na záver si deti mali možnosť popozerať rozprávkové knihy, encyklopédie. Pri odchode boli deti odmenené sladkou odmenou za pekné správanie.

Kňaz JUDr. Ján Turza,

(ne)známe pôsobenie bývalého
sološnického kňaza v Spojených štátoch
amerických (k 30. výročiu od úmrtia)

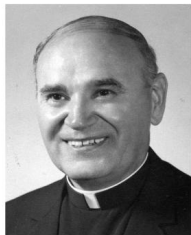

„Dovidenia! Keď tieto riadky budete čítať, budem buď v Salzburgu, alebo na Policajnom riaditeľstve v Bratislave. Zbohom, Váš kaplán Dr. Ján Turza.“ Týmto slovami sa rozlúčil bývalý sološnický kňaz JUDr. Ján Turza, keď v roku 1948 ušiel pred

prenasledovaním Štátnou bezpečnosťou zo svojho posledného kaplánskeho pôsobiska v Modre. Životná cesta kňaza a vyštudovaného právnik Jána Turzu je nielen pre mnohých obyvateľov obce Sološnica, ale aj v slovenských dejinách katolíckej emigrácie do Spojených štátov amerických (USA) určite neznámym príbehom, ktorý si zaslúži svoju pozornosť. Ján Turza sa narodil 25. marca 1911 v Obciach do roľníckej rodiny Rudolfa a Antónie rodenej Šabovej. Na tomto mieste je nutné spomenúť, že Antónii sa tri roky od sobáša s Rudolfom narodilo 20. augusta 1913 ešte druhé dieťa, dcéra Helena, ktorá tiež zasvätila život Kristovi a v roku 1931 vstúpila do noviciátu Kongregácie milosrdných sestier Svätého kríža v Zlatých Moravciach. Život rodiny Turzovej a ich detí nepriaznivo ovplyvnil začiatok prvej svetovej vojny v roku 1914. Vypuknutie vojny znamenalo pre mnoho rodín narukovanie ich živiteľov, čo neobišlo ani otca Rudolfa. Celá starostlivosť o trojročné syna, jednoročnú dcéru a malé hospodárstvo zostala na pleciach matky Antónie. Nekončiace vojnové roky stále plynuli a nakoniec Antónii prostredníctvom sédie v Nitre oznámili, že jej manžel a otec dvoch detí padol na talianskom fronte. Už počas štúdiá na ľudovej škole sa začala prejavovať šikovnosť Jána a nie je prekvapením, že pokračoval v štúdiu na Československom štátnom vyššom reálnom gymnáziu v Zlatých Moravciach, kde zmaturoval v júni 1932. Obýkavý rodák po zvládnutí skúšky dospelosti pokračoval v štúdiu teológie v Trnave, ktoré ukončil v roku 1937 v Bratislave z dôvodu vzniku Katolíckej bohosloveckej fakulty. 29. júna 1937 bol vysvätený za kňaza v Dóme sv. Martina trnavským apoštolským administrátorom Mons. Pavlom Jantauschom. Prvými kaplánskymi pôsobiskami sa Jánovi Turzovi stali obce Žitavany, Borský Mikuláš a Šoporňa pri Seredi. Neskôr bol preložený do obce Sološnica na Záhori, kde od 1. marca 1939 nahradil

kňaza Michala Uherčíka. Napriek prichádzajúcemu ťažkému obdobiu rokov druhej svetovej vojny nový správca farnosti Ján Turza zobrať iniciatívu do svojich rúk. Za jeho skoro deväťročného pôsobenia sa opravila farská budova, ktorá slúžila predtým ako ubytovanie pre vojsko, veža chrámu, vybudoval sa nový chórus a oplotil sa cintorín. Najvýznamnejším počínom obýkavého rodáka a farníkov bola výstavba kaplnky Najsvätejšieho srdca Ježišovho, ako vďaka za to, že obec Sološnica bola ochránená od veľkých nepokojov vojny. Dňa 30. júna 1946 ju za účasti okolo osem tisíc ľudí zo širokého okolia posvätil pomocný biskup Trnavskej apoštolskej administratúry Mons. Michal Buzalka. Počas sološnického pôsobenia kňaz Ján Turza absolvoval aj štúdium na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave v akademických rokoch 1943/1944 - 1946/1947. Po jej ukončení listom požiadal dekana fakulty o pridelenie miesta asistenta na Ústave cirkevného práva. Svoj krok odôvodnil snahou o dôkladnejšie štúdium cirkevného práva a ambíciou absolvovať aspoň ročný študijný pobyt na zahraničnej univerzite. Skoro ročná písomná, ale aj osobná komunikácia medzi kňazom Turzom a kompetentnými osobami fakulty, sa uzavrela v máji 1948 so zamietavým stanoviskom. Obdobie po druhej svetovej vojne znamenalo zatiaľ pre nič netušiaceho kňaza v Sološnici už len krátku

dohru v kňazskom pôsobení na území Slovenska. Podľa Trnavskej výpovede o niekoľko rokov neskôr bol bezpečnostnými orgánmi v roku 1947 označený za sološnického duchovného lídra a nepohodlnú osobu. V archívnych dokumentoch nájdeme

podrobnéjšie príčiny, opisujúce údajnú Turzovu poburujúcu kázeň, z dôvodu ktorej malo prísť v obci 24. apríla 1947 k strebe opitým obchodným vedúcim. Po strebe zostalo zranených päť osôb a musela byť privolaná aj policajná pomoc z neďalekého Plaveckého Podhradia. Z tohto dôvodu bol kňaz Turza preložený s účinnosťou od 15. februára 1948 na kaplánske miesto do vinohradníckeho mestečka Modra, ktoré sa stalo na dva mesiace jeho poslednou slovenskou cirkevnou zastávkou pred útekom do zahraničia. V zachovanom liste adresovanom dekanovi Štefancovi Turza ozrejmlí dôvody svojho úteku, poprel nezmyselné obvinenie komunistickým aparátom a načrtnul ďalšie ciele „(...) musím Vám oznámiť, že sa ľúчим s Vami, nejdem do Prahy na liečenie, ale idem do zahraničia..

Dôvody sú tieto: 1. ide za mnou zlá povest', ako by som bol protištátny element, akčkoľvek to není pravda. 2. veľmi podivné odstránenie z fary na priamy rozkaz Povereníctiev vraj z dôvodov protištátnych na jednoduché nikdy – nikým nedokázané a vôbec nevyšetrované udanie. V cudzine sa mienim uchýliť na čas do niektorého kláštora a venovať sa štúdiu. Srdečne Vám ďakujem za všetko, boli ste ku mne vždy milý a láskavý. Dovidenia!" Orgány činné v trestnom konaní hneď po upovedomení začali Turzov útek prešetrovať, vydali na menovaného zatykač a pokúsili sa ho chytiť. Bolo to málo platné. Medzitým sa Jánovi Turzovi podarilo úspešne prekonať na neznámom mieste hranicu s Rakúskom a podľa neskorších spomienok sa dostal až do Innsbrucku, odkiaľ 19. septembra

1949 prišiel ako katolícky emigrant do USA. O prvých rokoch Turzu v americkom prostredí existujú len strohé informácie a to, že v meste Merrill v štáte Wisconsin a Rock Island v štáte Illinois absolvoval jazykový kurz. Po zdokonalení sa hneď vrátil k duchovnej práci a v rokoch 1949 – 1954 pôsobil v stredoápadnej časti USA postupne v štyroch farnostiach. V štáte Illinois v meste LaSalle to bola farnosť svätého Rochusa patriaca do diecézy Peoria, v ktorej pôsobil v rokoch 1949 – 1951.

Druhou bola farnosť v mestečku Rock Island s krátkym zastavením do mája 1952. Následne bol presunutý do mesta Sioux City v štáte Iowa patriaceho do diecézy Sioux City. V roku 1952 bol opäť preložený, a to do mesta Salix. Ďalším, už piatym novým pôsobiskom, sa mu od mája 1954 stala farnosť sv. Petra a Pavla v mestečku Pocahontas v štáte Iowa. Tá slúžila českej komunite prisťahovalcov, s ktorou mohol komunikovať v rodnej reči, a tak ako kedysi v

Sološnici, aj tu s entuziazmom pracoval na zveľadení farnosti. Počas pôsobenia v tomto mestečku získal Ján Turza v roku 1955 americké občianstvo. Po troch rokoch pôsobenia kňaza Turzu v Pocahontas prišlo v roku 1957 preloženie do mesta Churdan, v ktorom mu boli pridelené farnosti sv. Kolumbána a sv. Patrika v meste Cedar, založené írskymi prisťahovalcami. Práve tu strávil dvanásť rokov svojho kňazského života, čo bolo jeho najdlhším americkým pôsobiskom. Popri svojej kňazskej službe sa obyčej rodák začal hlavne v šesťdesiatych rokoch 20. storočia angažovať ako rečník, ktorý ostro vystúpil proti komunistickému zriadeniu. Americkej verejnosti podával svedectvo o vydatenom úteku pred prenasledovaním a vo svojich prejavoch upozorňoval na nebezpečnosť komunistického zriadenia. Kňazská etapa Jána Turzu v Cedar sa uzavrela v roku 1969 a od decembra sa jeho budúcnosť spojila s farnosťou sv. Jakuba v meste Le Mars v štáte Iowa. Tu zaznamenávame jeho charitatívne akcie na podporu indiánskej komunity v Južnej Dakote zorganizované v roku 1971. Posledným Turzovým pôsobiskom sa mu v roku 1972 stalo mestečko Manson v štáte Iowa. Opakujúce sa zdravotné problémy mali ale za následok, že vo veku šesťdesiatosem rokov a štyridsaťdva ročne aktívnej kňazskej služby na Slovensku a v Amerike bol penzionovaný diecézou Sioux City. Po čase Turza opustil štát Iowa a utiahol sa spolu so sestrou do mesta Crowley v štáte Texas. Životná púť bývalého sološnického kňaza sa uzavrela v potok 29. mája 1992 v Crowley vo veku osemdesiat jeden rokov. Pohreb sa uskutočnil nasledujúci pondelok na cintoríne Mount Olivet vo Fort Worth v štáte Texas, kde uložili jeho telesné pozostatky.

Na Slovensku zostane Ján Turza natrvalo spojený s kňazským pôsobením v obci Sološnica v ťažkých rokoch 1939 – 1948. Prave tu sa mu po skončení druhej svetovej vojny podarilo iniciovať vybudovanie sakrálnej stavby, obnoviť farskú budovu, interiér miestneho chrámu a cintorína. Na znak vďaky a uznania za jeho prácu pre miestnu farnosť a ľud mu bola slávnostne v roku 1995 v interiéri kaplnky odhalená pamätná tabuľa. Ďalšiu etapu života kňaza Turzu tvorí vydatený kňazský pôsobenie v USA v štátoch Iowa a Illinois, kde sa naplno prejavila jeho aktivita pri budovaní Božieho diela.

Podrobný biografický portrét o kňazovi JUDr. Jánovi Turzovi bol publikovaný v:

Zborník Malacky a okolie, č. 13, 2020, roč. 13, s. 113 – 126.

SOLOŠNICA ZAČÍNA KOMPOSTOVAŤ

Každý Slovák priemerne ročne vyprodukuje 447 kg odpadu, ktorý končí na skládkach. V Sološnici pripadne na jedného obyvateľa 290 kg odpadu, čo je teda podpriemerné množstvo. Mohlo by sa teda zdať, že zavádzanie nejakých opatrení je bezpredmetné, no nie je to tak. Máme ešte čo dobiehať.

Environmentálny fond

Áno, je pravda, že na dedine je kompostovanie bežné, takže titulok sa môže zdať trochu zavádzajúci. Pravdou však je, že zavádzame plošné kompostovanie, a to ešte je nie je bežné ani v ostatných obciach v okrese, resp. na Slovensku.

Takmer polovicu z odpadu, ktorý končí každý rok na skládkach, tvorí podľa envirorezortu biologicky rozložiteľný odpad. V snahe znížiť skládkovanie a zlepšiť nakladanie s odpadom zavádzame v našej obci na tento účel zákonom odporúčané kompostovanie v záhradných kompostéroch.

Bioodpad je zakázané vyhadzovať do nádob na zmesový odpad. Premeňme ho teda na hnojivo vo vlastnom kompostéri a zmeňme ho na niečo užitočné.

Ak tento odpad nebude končiť v kontajneroch na komunálny odpad, bude mať obec lepšiu mieru triedenia. V bežnom jazyku to znamená, že sa obci zníži poplatok, ktorý platí štátu za skládkovanie odpadu. V roku 2022 platíme za jednu tonu odpadu, ktorý končí na skládke 22 €. Percento vytriedenosti máme na úrovni 31,24 %. Ak sa dostaneme nad 40%, poplatok bude 18 €, čo je pri priemernom množstve komunálneho odpadu v našej obci v objeme 350 ton úspora 1 400 € za rok. Za 5 rokov ide o úsporu vo výške 7 000 €. Samozrejme, že je možné dostať sa aj vyššie - nad 50 %, dokonca i nad 60%. Vtedy budú úspory ešte vyššie. Druhým významným prínosom pri kompostovaní je získanie vlastného hnojiva zadarmo.

DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE

Záhradné kompostéry boli do domácností zabezpečené v rámci projektu: Obstaranie kompostérov v obci Sološnica. Projekt bol podporený z Environmentálneho fondu.

V prípade, ak ste si váš kompostér nestihli prevziať počas distribúcie v hospodárskom dvore, môžete tak urobiť na obecnom úrade počas úradných hodín.

Do kompostéra patria zvyšky bioodpadu zo záhrady, ale aj kuchynský bioodpad z prípravy jedál. V malom množstve môžete kompostovať aj varené jedlo či pečivo. Dôležité je však bioodpad v kompostéri pravidelne premiešavať a zabezpečiť vyváženú skladbu v materiáli. Z plného kompostéra môže vzniknúť len štvrtina kompostu. Hotový kompost má konzistenciu a vôňu ako lesná pôda. Môžete ho mať hotový už po

jednej sezóny. Premiešajte ho do pôdy na jeseň do hĺbky 1-2 cm alebo do výsadby v kvetináčoch v pomere 1:1 so zeminou.

Viac sa dočítate v brožúre, ktorú ste dostali spolu s kompostérom.

VYUŽITIE KOMOSTU

Pod vrstvou ešte nerozloženého bioodpadu nájdete hotový kompost, ktorý môžete využiť pri jarných prípravách vašej záhrady na novú sezónu. Takýto kompost má konzistenciu podobnú pôde, preto pri jeho vyberaní z kompostéra odporúčame rýľ, aby ste tuhú masu lepšie rozdrobili na menšie časti.

TEST KLÍČIVOSTI

Či je kompost pripravený zistíte jednoducho. Do nádoby vložte preosiaty kompost a navlhčite ho. Vysejte semienka žeruchy. Ak po týždni semienka vyklíčia, kompost je pripravený aj pre vašu záhradu.

Hotový kompost môžete primiešať do pôdy pri sadení alebo rozhodiť v tenkej vrstve po trávniku. Ak v hotovom komposte objavíte väčšie časti ešte neskompostovaného bioodpadu, vložte ich tiež späť do kompostéra.

Na základnú vrstvu „štartovacieho kompostu“ môžete ukladať nový bioodpad. Nezabúdajte na vyvážený podiel zeleného – vlhkého bioodpadu (pokosená tráva, odrezky z ovocia a zeleniny...) a hnedého – suchého bioodpadu, ktorý si pri orezávaní stromov, či

upratovaní suchého lístia, môžete uložiť do zásoby na celý rok. Ak dodržíte základné princípy kompostovania, na jeho blahodarné účinky nebudete musieť čakať roky. Platí preto, že pred vkladáním bioodpadu do kompostu ho zmenšíte približne na veľkosť palca, aby bol kompostovací proces rýchlejší. Hrubší materiál môžete spracovať napríklad v záhradnom štiepkovači. Kompostovaný materiál najlepšie pri každom vkladaní premiešajte prekopávačom, aby ste zabezpečili dostatočný prístup vzduchu a premiešali suchý a vlhký bioodpad. Kvalitný výsledok dosiahnete aj kontrolou vlhkosti materiálu. Ak je príliš suchý, môžete ho poliať alebo pridať viac zeleného bioodpadu. Ak je príliš mokry, pridajte pripravenú štiepku, piliny, listie, alebo poslúžia aj postrihané papierové roľky z toaletného papiera či papierový obal od vajčiek.

Prajeme vám veľa úspechov a kvalitnú úrodu aj vďaka vlastnému kompostu.

NENECHAJTE SI UJSŤ

- jún 2022** Rozlúčka s predškôlkami
26.06.2022 Hodová slávnosť
16.07.2022 Majstrovstvá MAS Wrestling
30.07.2022 Ochutnávka vín
13.08.2022 Vatra
24.09.2022 Krumpolový deň, súťaž
v jedení krumpolových puacek
15.10.2022 Posedenie pre dôchodcov
03.12.2022 Vianočné trhy
Výstava Betlehemov

V mesiaci október nás čakajú komunálne voľby spojené s voľbami do VÚC. Termín nebol ku dňu uzávierky zverejnený.

Postupujú na krajské kolo

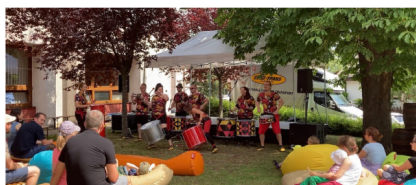
V sobotu 28.5. 2022 sa v Rohožníku konalo okresné kolo súťaže pre mladých hasičov Plameň 2022. Družstvo dievčat zo Sološnice obsadilo 1. miesto vo svojej kategórii a postupuje na krajskú súťaž. Držíme im palce.

FESTIVAL NA SUDOCH 2022

Festival na 4 sudoch priniesol do Sološnice opäť veľa umenia, hudby a divadla. Záujem bol o workshopy, fotokútik ale aj o hudobné vystúpenia. Najväčší potlesk zožali Sološníckí divadelníci svojím predstavením Sološnícký zázrak, ktorým nám priblížili udalosti z roku 1945 tak, ako sú zapísané v obecnej kronike a ako si na ne spomínajú niektorí pamätníci.

ĎAKUJEME!

Obec je úspešná aj v ďalších projektoch

Obec Sološnica predkladala začiatkom roka viaceré menšie projekty, ktoré boli vyhodnotené ako úspešné a budú podporené. Bratislavský samosprávny kraj podporí dva projekty z BRDS: Krumpolový deň 2022 a Bližšie k prírode. V Nadácii SLSP sme sa zapojili do grantového programu Pre budúcnosť a podali projekt Drvenie má u nás zelenú, ktorý bol z takmer 150 projektov vyhodnotený ako úspešný a bude podporený sumou 13 980 €. Jeho cieľom je zvýšenie environmentálneho povedomia občanov a praktické zavedenie zelených inovácií cirkulárnej ekonomiky prostredníctvom služby štiepkovania záhradného odpadu obstaraním nového štiepkovača za traktor. Podrvená štiepka je vhodná na nastielanie pôdy alebo ako zložka na kompostovanie. Zámerom projektu je reálne zavedenie ďalších zelených opatrení v našej obci, predchádzanie vzniku odpadu a tým zníženie celkového množstva vyprodukovaného odpadu.

Bratislavský
samosprávny
kraj

Milí čitatelia,

po dvojročnej pauze z dôvodu pandémie som začala registrovať niekedy v januári 2022, že by sa mala konať **Noc s Andersenom** na Slovensku aj v Čechách 1. apríla 2022. Hovorím si: „No to určite, zase prídu nejaké obmedzenia a zákazy a nebude nič.“

Po rozhodnutí pani starostky, že akcia bude, možno s malými obmedzeniami, sa členovia kultúrnej komisie dohodli v magický dátum 22.2.2022, že ideme do toho. Začali sa časté stretnutia v knižnici, ale hlavne intenzívna komunikácia cez sociálne siete. Čo treba pripraviť, doniesť, zabezpečiť, koho treba osloviť, aby nám pomohol či už finančne, materiálne alebo fyzickou prítomnosťou.... V krátkom čase sa nám podarilo pripraviť a zabezpečiť všetky podstatné veci.

Zo širokej ponuky tém tejto rozprávkovej noci sme si vybrali spisovateľa Karla Maya a jeho poklad na Striebornom jazere. Keďže sme šikovní a máme okolo seba šikovných ľudí (o ktorých sme to ani netušili [2]) či už v šití, varení, lepení alebo vo vyzrážaní, všetky kulisy potrebné na rozbehnutie večernej akcie sme pripravili v poslednom marcovom týždni.

My sme boli pripravení, tak vám prerozprávam, čo vaše deti v tento magický večer zažili.

Vstup do kultúrneho domu bol začarovaný na „típi“, pri ktorom horel indiánsky oheň, stál krásne vyrezaný sološnický totem a na deti čakal šaman KOHANA. Po príchode deti odovzdali svoju vstupenku s nakresleným indiánskym obrázkom a dostali svoju menovku.

Keď už sme sa všetci zhromaždili, teta knihovníčka nám porozprávala, kto bol Karl May, aké knihy napísal a čo-to o živote Indiánov. Potom s „cowboys&cowgirls“ odišli deti sadiť strom – Rozprávkovník.

Keď sa deti vrátili, čakali ich náčelníci kmeňov Apačov - Geronimo, Čirokiov - Amadahy, Siuxov - Snana, Komančov - Ribana a Čikariov - Rýchly šíp. Šaman totiž dostal z vyšších sfér mapu k pokladu a chcel, aby ho jeho náčelníci išli hľadať. Lenže každý chcel mať z pokladu ten najväčší kus, a preto sa náčelníci o mapu pohádali a celú ju potrhali. Šaman im dal možnosť všetko napraviť, no najprv musia

splniť všetky úlohy, ktoré treba absolvovať so svojimi členmi jednotlivých kmeňov.

Pred splnením ťažkých úloh treba posilniť nielen ducha, ale aj telo, preto mali naši hladoši nachystanú chuťnú večeru v Papajkove.

Keď boli bruchá všetkých Indiánov plné, rozdelili si ich náčelníci podľa farieb do svojich kmeňov a mohlo sa začať putovať po jednotlivých stanoviskách. Kovboji mali pre nás pripravené zaujímavé úlohy a za ich splnenie sme dostali písmeňá „vytesané“ do kameňa. Mali Indiáni si skúsili vyrobiť čelenky, zastrieľať z luku, cváľať na koňoch a trafiť svoju korisť. Plazili sa popod farebné špagátové nástrahy a skúsili vyrobiť náhrdelník podľa vopred zoradených farieb. Po splnení zadaných úloh sme z písmeň zostavili slová, ktoré indikovali spoločné slovíčko „INDIÁN“. Keďže deti boli veľmi šikovné, odmenil ich šaman mapou k pokladu. Samozrejme, cesta k nemu bola dlhá a strastiplná, hlavne nám všetkým bola veľká zima. Po odpočítaní všetkých indiánskych krokov sme celí vymrznutí objavili strieborné jazero plné indiánskych grošov a, samozrejme, truhlicu s pokladom. Naradostení sme sa vrátili do našej rozprávkovej krajiny, kde bolo teplúčko a pripravené chuťné občerstvenie vo forme pukancov, chrumiek a všakovských dobrôt, ktoré patria do kina. Defom sme premietali krásnu animovanú rozprávku Pocahontas. Počas rozprávky sa unavení Indiáni pýtali spať, tak zaliezli do svojich spacákov a snívanie o prežitých zážitkoch sa mohlo začať....

Ráno nám zvonil budík o 6:00 hodine, aby sme pred príchodom rodičov stihli rozviesť a výborné raňajky. Po nich nasledovalo balenie spacákov a ostatných vecí a čakanie na rodičov. Pri odchode bol každý účastník indiánskeho dobrodružstva odmenený nájdenným pokladom. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať sponzorom za ich finančné alebo vecné dary.

Po odchode posledného Indiána sme poupratovali rozprávkovú krajinu a vrátili kultúrny dom do pôvodného stavu. Aj keď sme sa obávali my ako organizátori alebo rodičia, ktorí nám zverovali svoje detky, či náhodou neprinesieme domov „tú potvoru“, myslím si, že sa nám akcia po takej dlhej odmlke vydarila a tešíme sa na ďalšiu.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na Noci s Andersenom u nás v Sološnici.

Erika Hubeková

FINANČNÝ PRÍSPEVOK NA ONLINE REALIZÁCIU
TOHTO PERIODIKA VRÁTANE RIEŠENIE PRE JEHO
VYDÁVANIE SVOJPOMOCOU POSKYTUJE FUNPRINT.EU

Pomáhame radniciam šetriť čas aj peniaze.

www.funprint.eu

STEFANIK TRAIL 2022 - sobota, 28. máj 2022
Štart: Sološnica, cieľ: Rača, vzdialenosť trasy 44,2 km

Deň detí, ktorý pripravili členovia kultúrnej komisie, bol plný smiechu a dobrej nálady.

Príbehy, na ktoré by sa nemalo zabudnúť. Výstava bude
nainštalovaná počas celého júna. www.postbellum.sk

Vydáva Obec Sološnica, sídlo Sološnica 527, IČO 00310026, obec@solosnica.sk

EV 5966/21, ISSN 2729-823X, vychádza 3 x ročne

Nepodpísané príspevky: Veronika Kovárová, Anna Čermáková, spolupráca: Míriam Pokorná

Neprešlo jazykovou úpravou. Realizácia: funprint.eu